

**Biuletyn
Muzeum Ewolucji
Instytutu
Paleobiologii PAN**
Pałac Kultury i Nauki
w Warszawie
(wejście od
ul. Świętokrzyskiej)

ISSN 1730-48

Redakcja
Jerzy Dzik
dzik@twarda.pan.pl

**Skład i opracowa-
nie graficzne**
Katarzyna M. Dzik

Biuletyn Muzeum Ewolucji EWOLUCJA jest wydawnictwem ukazującym się nieregularnie. Zamieszcza artykuły popularyzujące wiedzę o historii organizmów i ich środowiska a szczególnie o uwarunkowaniach i mechanizmach ewolucyjnych przemian przyrody.

SPIS TREŚCI

2 Krasiejów – u zarania ery dinozaurów (wystawa w Muzeum Ewolucji) Jerzy Dzik

W Krasiejowie koło Opola znajduje się jedyne w Polsce omentarzysko mezozoicznych gadów i płazów. Jego wiek geologiczny, poprzedzający o kilka milionów lat światową ekspansję dinozaurów, umożliwiła w historii życia na Ziemi. Wystawa w Muzeum Ewolucji przedstawia wyniki dotychczasowych wykopalsk Instytutu Paleobiologii PAN w Krasiejowie.

Szkielet młodocianego osobnika Paleorhinus arenaceus z Krasiejowa

14 Rodowód polskiej szkoły paleontologii Jerzy Dzik

Paleontologia wraz z całą polską nauką dzieliła zmienne koleje losu naszego kraju. Polityczne odrodzenie państwa dało możliwość złączenia ze sobą osobnych uprzednio nurtów wraz z dziedzictwem pozostawionym przez badaczy innych narodów. Nawet dziś trudno nam oddzielić emocjonalne osądy ich roli kulturowej od obiektywnej oceny dokonań naukowych i wpływu na krajową tradycję badawczą.

Litografowany rysunek czaszki tura Bosprimigenius z dzieła Georga G. Puscha Polens Palaontologie

22 50 lat Instytutu Paleobiologii PAN Zofia Kielan-Jaworowska

Instytut Paleobiologii PAN jest dziełem Romana Kozłowskiego i kontynuacją stworzonej przez niego warszawskiej szkoły paleontologii. Wyróżniała ją dbałość o warsztat faktograficzny i biologiczne podejście do paleontologii. Ten nurt badań rozwijany był w odniesieniu do najrozmaitszych grup organizmów, a w szczególności bezkręgowców paleozoicznych. Dziś zakres badań uprawianych w Instytucie sięga od mikroorganizmów archaiku po czwartorzędowe ssaki.

Przednie kończyny ogromnego dinozaura Deinococheirus mirificus z późnej kredy Pustyni Gobi zmontowane w Muzeum Ewolucji

32 Paleontologia w ostatnim pięćdziesięcioleciu Adam Urbanek

Ostatnie półwiecze dziejów światowej paleontologii cechował pogłębiający się rozziw między tradycyjną paleontologią opisową (paleontografią) a ilościowym podejściem, wzorowanym na biologii doświadczalnej. Doprowadziło to do osłabienia zainteresowania ewolucyjnymi przemianami anatomii i różnicowania organizmów. Przedmiotem krytyki stała się w szczególności wartość czasu geologicznego w rozważaniach ewolucyjnych. Nieoczekiwanie dla samych paleontologów, rozkwit filogenetyki molekularnej i ewolucyjnej biologii rozwoju wyeksponował znaczenie zapisu kopalnego dla całej biologii.

Ultrastruktura kolagenu, z którego graptolity sprzed prawie pół miliarda lat budowały szkielet kolonii (z publikacji A. Urbanka i K. M. Towe z 1974 roku)